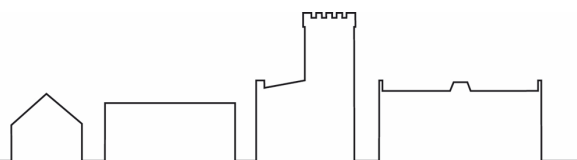

Djursholms torg

Medborgardialog kopplad till detaljplaneprocess

KS 2011/0226
2019-09-03

Denna rapport är en sammanställning av den tidiga medborgardialog som genomförts i Djursholm under våren 2019 inför kommande detaljplanearbete i Djursholms centrum. Medborgardialogen har genomförts av Danderyds kommun, med stöd av Nyréns arkitektkontor och Warm In the Winter (webbenkät).

Nyréns Arkitektkontor

Warm in the Winter

Sammanfattning

Inför arbetet med en ny detaljplan i området kring Djursholms torg och Samsöparken har det bedömts angeläget genomföra dialoginsatser för att informera, samla in kunskap och få in synpunkter på arbetet. Under våren 2019 har ett flertal aktiviteter genomförts, några som varit öppna för alla och några riktade insatser för att nå specifika målgrupper. I det vidare arbetet planeras också att involvera en referensgrupp med en bred representation. Dialogdeltagare har fått möjlighet att utvärdera aktiviteterna, samtliga svarande var positiva till initiativet med tidig dialog och tyckte att upplägget var bra.

I dialogerna har framkommit att de kvaliteter som framförallt uppskattas i Djursholms centrum är:

- Centrum som lokal mötesplats
- Brett utbud med lokala butiker, restauranger och bibliotek
- Grönt, lummigt och vackra träd
- Samsöparken är en viktig grön lunga

Brister och problem anses framförallt vara:

- Trafiksituationen på Vendevägen och svårigheten att hitta parkering i direkt anslutning till besöksmålen
- Elsa Beskows torg upplevs torftigt - för lite grönt
- Bussvändplatsen upplevs temporär och ful
- Ojämn markbeläggning, bristande belysning och dålig skötsel

Generella synpunkter och önskemål som framkommit i dialogen är:

- Bostäder för äldre, framförallt hyresbostäder och olika typer av mötesplatser och sittplatser efterfrågas
- Samsöparken och Djursholms torg kan utvecklas och bli attraktivare. Det har varit en tillgång för parken när Vendevägen varit avstängd.
- Det finns en generell oro för att p-platser försvinner
- Häckarna längs Vendevägen anses problematiska ur flera aspekter
- Det uppfattas mycket positivt att en båtpendel planeras till området

Flera motstridiga intressen har framkommit. Vissa anser att det vore positivt med fler bostäder och verksamhetslokaler i Djursholm, andra är oroliga att parkeringsyta byggs bort och menar att det vore negativt med ny bebyggelse. Det råder stor enighet kring att ny bebyggelse skall harmoniera med befintlig bebyggelse i området. Många anser att det är för mycket trafik i centrum. Samtidigt framförs att det finns för lite parkeringsplatser och att bussarna behövs. En del deltagare anser att Samsöparken skulle kunna innehålla fler aktiviteter. Andra framhåller att den bör vara fridfull och lugn, en park man bara passerar.

Många inkomna synpunkter och önskemål ligger utanför vad projektet/kommunen kan påverka och är frågor för andra aktörer. I denna rapport redovisas inkomna synpunkter rakt av, utan hänsyn till vilka önskemål som kommer att kunna tillgodoseas och vilka frågor som hanteras i andra processer.

Innehåll

Innehåll	3
1. Inledning	4
2. Sammanfattning av inkomna synpunkter.....	7
3. Slutsatser och medskick till planeringsprocessen	11
4. Dialogmetoder som använts i processen.....	12
5. Sammanställning av respektive dialog.....	19

BILAGA WEBBENKÄT

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Dialogaktiviteterna är en del av en förstudie inför detaljplanearbete med Djursholms torg och Samsöparken, fastigheterna Djursholm 2:411 och 2:332 samt delar av Gandvik 10 och 2:421. Kommunstyrelsen godkände start-PM för planen 2017-05-29 (KS 2011/0226) och gav byggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag till detaljplan i enlighet med Start-PM.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra uppförande av nya bostäder på området som tidigare var begränsat av bensinstationsetablering samt en utveckling av parken, torget och gatumiljön. I anslutning till planområdet pågår en omfattande upprustning av Strandvägen och Samsövikens kaj.

Detaljplanen för Djursholms torg har många olika intressenter – boende, besökare, företagare i centrum mm – och det har därför bedömts angeläget genomföra en omfattande medborgardialog för att informera om planerna och få in kunskap och synpunkter under processen.

Preliminär avgränsning av detaljplaneområdet

1.2 Syfte med dialogen

Medborgardialogen har flera syften:

- Att ta fram ett bättre gestaltungsförslag genom att kunskap, önskemål och idéer från boende, företagare, brukare och besökare tas tillvara i processen
- Att höra vilka önskemål och behov intressenterna har om utveckling/förändring
- Att skapa kännedom och intresse för projektet, kommunens avvägningar och arbetssätt

- Att skapa delaktighet i processen genom att involvera representanter för olika ålders- och intressegrupper i de förslag som tas fram
- Att ta fram ett förslag som är förankrat bland brukarna
- Att pröva olika dialogverktyg/aktiviteter som kan utvärderas och ligga till grund för metodutveckling av medborgardialoger i Danderyds kommun

1.3 Dialogens upplägg under våren 2019

Under våren 2019 har ett antal olika dialoginsatser genomförts i Djursholm som en del i arbetet med att kartlägga och analysera områdets förutsättningar. I dialogen har ingått både fysiska möten/samtal och digitala dialogverktyg för att så många som möjligt skulle kunna delta på ett sätt som passar dem. Flera aktiviteter har varit öppna för alla, men riktade insatser har också gjorts. Fokusgrupper har genomförts för att nå grupper som vanligtvis inte brukar delta i möten och för att fånga upp olika perspektiv, behov och önskemål.

De öppna aktiviteter som har genomförts är en *webbenkät* som publicerats på kommunens webbplats, två *områdesvandringar* och ett *seminarium med rundabordssamtal* som inleddes med en inspirationsföreläsning. De riktade aktiviteter som har genomförts är *fokusgrupper* där samtal genomförts med en grupp seniorer, en grupp ungdomar och en grupp företagare i Djursholms centrum, samt ett samtal med förskolepedagog från närliggande förskola. För vidare beskrivning av metoderna se kapitel Dialogmetoder.

1.4 Dialogens frågeställningar och kommunens roll

Inför den tidiga dialogen sammanställde kommunen ett antal frågeställningar att använda vid de olika dialogtillfällena. För att få in mycket relevant information är frågeställningarna relativt breda och öppna. Detta betyder att inkomna synpunkter och önskemål ofta ligger utanför vad projektet/kommunen kan påverka och som är frågor för andra aktörer. Dessa synpunkter kan vara nog så viktiga och intressanta för områdets utveckling, men behöver drivas i andra processer. Exempel på frågor som inte hanteras inom ramen för detaljplaneprocessen i Djursholms torg:

- Önskemål som berör t ex Elsa Beskows torg. (Torget är privatägt.)
- Upplåtelseform i bostäderna (regleras inte i detaljplanen)
- Verksamheter i de lokaler som finns och kan tillskapas.
- Pendelbåt och pendelbrygga. (Frågan drivs av Trafikförvaltningen och kommunen i en annan process).
- Driftsfrågor (skötsel mm) i centrum. (Beslutas i annan process).

I denna rapport redovisas inkomna synpunkter utan hänsyn till vilka önskemål som kommer att kunna tillgodoses och vilka frågor som hanteras i andra processer. I det fortsatta arbetet kommer att beslutas vilka prioriteringar som behöver göras och vilka synpunkter som kommer att kunna tillgodoses.

1.5 Dialogens upplägg hösten 2019

Nästa steg i detaljplaneprocessen är att ta fram idéer och gestaltungsförslag för området. Under gestaltungsprocessen har kommunen planerat att involvera en referensgrupp med representanter från olika intresse- och åldersgrupper i Djursholm. Referensgruppen kommer att följa arbetet närmare och vara med och ta fram förslag och idéer tillsammans med kommunens arbetsgrupp. En kort redogörelse av det planerade upplägget för referensgruppens arbete återfinns i kapitlet dialogmetoder i denna rapport.

1.6 Deltagare i dialogen

Webbenkäten besvarades av 555 personer. Detta räknas som en god svarsfrekvens i jämförelse med liknande undersökningar. Majoriteten var boende i Danderyds kommun i åldersspannet 36–67 år och svarade i egenskap av privatperson. I de öppna aktiviteterna (områdesvandring och seminarium med rundabordsamtal) deltog ca 60 personer, varav några deltog i båda aktiviteterna. Även här var deltagarna framförallt i medelåldern och övre medelåldern. Inga barn eller unga deltog.

Fokusgrupperna var riktade mot grupper som brukar vara underrepresenterade i dialogsammanhang (barn, unga, företagare). En separat fokusgrupp genomfördes också med en grupp äldre. De fyra riktade samtalen fungerade som ett komplement till övriga aktiviteter och det blev möjligt att fånga in kunskap, synpunkter och önskemål även från dessa målgrupper. Drygt 30 personer deltog totalt i fokusgrupperna.

Det ansågs särskilt angeläget att lyfta fram de ungas perspektiv, både för att de ofta är underrepresenterade i olika dialogsammanhang, men också för att få ett långsiktigt perspektiv och anpassa utvecklingen för framtida generationer. Danderyds kommun har en åldrande befolkning och en viktig fråga för kommunen är att säkerställa möjligheter och utsikter för unga att leva och verka i området. Förutom den särskilda fokusgruppen för ungdomar redovisades deras svar separat i webbenkäten. På så sätt blev det möjligt att få en tydligare bild av deras perspektiv.

1.7 Utvärdering av dialogerna

Efter respektive dialogtillfälle fick deltagarna möjlighet att utvärdera dialogen genom att besvara en enkät. Deltagarna fick svara på frågor om hur de fick kännedom om dialogen, vad de tyckte om upplägget, om alla fick möjlighet att komma till tals och om de tyckte att frågeställningarna var relevanta. Det fanns också möjlighet att framföra egna synpunkter.

Totalt inkom 48 utvärderingar och samtliga var positiva till initiativet att ha tidig dialog. De svarande tyckte att upplägget var bra och att alla fick möjlighet att komma till tals. Frågorna om trafik, parkering, torget och de planerade bostäderna uppfattades särskilt relevanta. Flertalet önskade fortsatt dialog.

Bland de öppna synpunkterna framkom bland annat att några saknade deltagande politiker och tjänstemän vid områdesvandringen. Det kan nämnas att det fanns tjänstemän vid den ena vandringen, men de hade inte möjlighet att närvara vid det andra tillfället. Några andra framförde att det var svårt att ha synpunkter i så tidigt skede eftersom det inte fanns något konkret förslag att lämna synpunkter på.

1.8 Fortsatt arbete och återkoppling till dialogdeltagare

När ett planförslag har tagits fram, med stöd av referensgruppen, kommer detta att ställas ut på samråd. Samråd planeras till 2020. Samrådet blir nästa steg i detaljplaneprocessen då det finns möjlighet att lämna synpunkter på framtaget förslag. Synpunkter från samrådet redovisas i ett granskningsutlåtande.

2. Sammanfattning av inkomna synpunkter

Nedanstående är en tematisk sammanställning av synpunkter som inkommit under dialogen fram till maj 2019.

2.1 Kvaliteter som uppskattas

- Centrum som lokal mötesplats

Många uppskattar Djursholms centrum för dess sociala karaktär med en stark lokal förankring. Många besökare bor i Djursholm och stöter på bekanta när de besöker centrum, eller besöker centrum just för att möta andra. Att olika åldersgrupper blandas och möts på ett naturligt sätt är också en återkommande kvalitet som framhålls. Inte minst bland äldre, men också av unga.

- Brett utbud med lokala butiker, restauranger och bibliotek

Många värnar om de lokala butikerna och näringsidkarna i centrum. Tillgång till service såsom livsmedelsbutik, hår- och nagelsalonger, vårdcentral, paketutlämning och bankkontor är mycket uppskattat likväl som restauranger och kaféer med uteserveringar. Restaurangkulturen lyfts särskilt fram som positiv, och något som särskiljer Djursholm från andra centrum. Biblioteket framhålls också som särskilt uppskattat och viktigt att bevara, både som mötesplats och med biblioteksverksamheten, inte minst bland äldre.

- Grönt, lummigt och vackra träd

Att Djursholm är ett grönskande centrum med många uppvuxna träd som ger en behaglig lövskugga under sommarhalvåret återkommer som en viktig kvalitet.

- Samsöparken som en viktig grön lunga

Även om Samsöparken sällan beskrivs som en vistelsepark så uppskattas den som en grön paus i bebyggelsen och som ett lummigt område att promenera igenom. Att det är öppet mot vattnet framhålls också som en kvalitet för centrum.

2.2 Rådande brister och problem

- Besvärlig trafiksituation på Vendevägen

En återkommande synpunkt är trafiksituationen på Vendevägen genom centrum. Vägen upplevs som trång och otillräcklig för alla trafikslag. Många påpekar att bussarna har svårt att mötas, att de är stora i förhållande till vägens bredd. Bilister tycker det är trångt att köra, särskilt i konkurrens med bussarna, och det upplevs svårt att fickparkera längs gatan. Fotgängarna upplever att trottoaren är

smal och skydd bakom häckarna och väljer därför ofta att promenera på cykelbanan. Cykelbanan finns bara på ena sidan och där saxar den mellan träd och krockar med uteserveringarna. Dålig sikt på cykelbanan på grund av häckarna lyfts fram som ett problem.

- Svårt att hitta parkering

Flera upplever att det är svårt att hitta parkeringsplats nära den butik eller serviceinrättning de ska besöka, särskilt under vissa tider på dygnet. Ibland kan man behöva gå en bit för att ställa bilen. Tillgång till parkering framhålls som avgörande för att behålla underlag till butiker och service i centrum. Att ta betalt för parkering framförs som ett sätt minska trycket på platserna.

- Torftigt på Elsa Beskows torg

En återkommande synpunkt är att Elsa Beskows torg upplevs som torftigt. Torget framhålls som en viktig plats med potential, men med för lite grönska och för lite folkliv. Det blir hett på sommaren.

- Bussvändplatsen trist och ful

Många upplever att bussvändplatsen är ful och skräpig. Den känns temporär och skulle behöva förändring.

- Ojämn markbeläggning och skräpigt i centrum

Några påpekar att skötseln försämrats i centrum. Återkommande synpunkter är ogräs, ojämn markbeläggning och skräp som blåser runt. Vattnet i fontänen på Djursholms torg saknas av många och torget upplevs alltför mörkt under vinterhalvåret.

2.3 Synpunkter och önskemål

- Ingen trafik genom parken

Flera upplever att det har fungerat bra när trafiken har varit avstängd genom parken under byggtiden vid kajen och önskar att det kunde förbli så. Parken har varit lugnare och mer trivsamt. När sträckan var trafikerad upplevde många att bilister och mopedister körde alltför fort där.

- Behov av bostäder för äldre och hyresbostäder

Vid samtal om nybyggnation påpekar många att det finns en stark efterfrågan på bostäder för äldre som vill flytta från sina villor, men bo kvar i området. Särskilt hyresrätter. Många anser att karaktären på ny bebyggelse bör harmoniera med Djursholms villabebyggelse, att den bör hålla en låg skala likt omgivande byggnader i centrum och att öppenheten mot vattnet är viktig att bevara.

- Samsöparken kan utvecklas

Många framför att Samsöparken har potential att utvecklas med framförallt sittplatser. Även glasscafé/sommarkafé, utegym, scen för framträdanden och lek är aktiviteter som många tror skulle uppskattas i parken. Om Samsöparken skulle utvecklas så framhåller förskolepersonal att lösa naturmaterial såsom grenar och stenar är särskilt uppskattade av barn att leka och plocka med.

- Oro för att p-platser försvinner

Det finns en återkommande oro för att antalet parkeringsplatser i centrum kommer att minska om bussvändplatsen bebyggs. Parkeringsmöjligheterna tror många är avgörande för centrum idag. Det har också framförts förslag om att parkeringsplatser kan anläggas på andra ställen än vid de tänkta bostäderna, till exempel i närheten av matbutiken.

- Oro för minskat utbud i centrum

Utbudet i centrum är mycket uppskattat och det finns en oro för att utbudet ska minska om antalet parkeringsplatser blir färre eller om det uppstår alltför hård konkurrens om fler verksamhetslokaler byggs. Om lokaler tillkommer i centrum tror flera att de behöver vara riktade åt specifika näringar för att bredda snarare än öka konkurrensen. Exempel som framkommer är cykelverkstad, gym, café och vinbutik.

- Fler mötesplatser efterfrågas

Mötesplatser generellt efterfrågas, särskilt för unga och äldre. Unga önskar platser/lokaler där man kan hänga och umgås och det inte kostar något eller så mycket, till exempel kaféer/restauranger i lägre prisklasser. Det finns också ett utbrett önskemål om fler sittplatser och bänkar i centrum eller sittmöbler i parken att vila på eller umgås vid. Möjlighet till ”flexibla arbetsplatser”, kontorsplatser och möteslokaler att hyra är andra förslag som framförs.

- Häckarna längs Vendevägen kan ses över

Grönkan i centrum uppskattas mycket, men häckarna framhålls av flera som skymmande. Det är svårt att se verksamheterna och att det är otydligt hur man skall gå och cykla.

- Positivt med båtpendel

Många är mycket positiva till att Djursholms centrum kan få en båtpendel. Flera lyfter fram att båten också kan bidra till fler besökare under sommaren. Båtpendeln ses som en möjlighet att utveckla Djursholms torg som besöksmål sommartid.

- Djursholms torg kan utvecklas

Många tror att torget skulle kunna bli attraktivare om parkeringsplatserna togs bort och relationen till parken stärktes. Öppenheten mot parken och vattnet framhålls som en viktig aspekt.

2.4 Synpunkter från olika grupper — likheter, olikheter och motstridiga intressen

- Ny bebyggelse eller inte

Det råder delade meningar huruvida det är önskvärt eller ej att bebygga bussvändplatsen. Flertalet verkar positiva till byggnation, under förutsättning att behovet av parkeringsplatser tillgodoses och bebyggelsen håller hög kvalitet.

Om bussvändplatsen ska bebyggas råder det hög enighet om att bebyggelsen bör harmoniera med befintlig karaktär (trädgårdsstad/villastad) och hålla en låg skala med hög arkitektonisk nivå.

Det råder stor enighet kring vilken typ av bostäder som behövs. Det som framhålls är att bostäderna bör komplettera befintligt bestånd som till största delen består av villor. Särskilt bostäder för äldre (framförallt hyresbostäder) efterfrågas, men även bostäder för unga eller radhus ses som bra alternativ.

- Samsöparken - lugn eller fler aktiviteter

En del framhåller och uppskattar att Samsöparken är lugn och tyst. De vill bevara en "naturpark" utan så mycket aktiviteter och uttrycker en oro för att det skall bli "ungdomshäng". Andra önskar en park som i högre grad inbjuder till vistelse med till exempel sittplatser, utegym o glasskafé. Den senare hållningen uttrycks i högre grad av ungdomar, seniorer och företrädare för barnen som kan tänkas ha ett större behov av en vistelsepark.

- För lite parkering – för mycket trafik

Många prioriterar parkeringsplatser högt. Särskilt framhålls att verksamheterna i centrum är beroende av god tillgång till parkering för att hållas levande. Samtidigt önskas generellt mindre trafik i centrum och på Vendevägen. Många skulle önska att området blev mer fotgängarvänligt med bredare trottoarer och gärna fler uteserveringar. Många har förslag på hur bil- och busstrafiken skulle kunna regleras, exempelvis att Vendevägen skulle göras enkelriktad eller stängas av för genomfartstrafik. Många har också synpunkter på parkeringsplatsernas placering. Vissa önskar snedställda platser, andra tror att det skulle vara farligt att backa ut rakt i Vendevägen. Många lyfter fram hur trevligt det är på marknadsdagarna då Vendevägen tillfälligt stängs av för biltrafik.

- Bussar tar stor plats och bullrar, men behövs i centrum

Många lyfter fram problemet med att bussarna tar stor plats och skapar trängsel. Det har inkommit förslag om att flytta busshållplatserna från Vendevägen. Å andra sidan framhåller många, inte minst näringsidkarna, att bussarna är väldigt viktiga och just att de stannar mitt i centrum ses som en tillgång.

- Grönska – träd och häckar

Det råder stor enighet om att grönskan i Djursholms centrum är en stor kvalitet som bidrar till trivselen. De uppvuxna träden är viktiga, de skuggar och ger en lummig karaktär. Några framhåller dock att de skräpar ned med bär och löv om hösten: Häckarna upplevs av många som ett hinder. De stör flödena för fotgängare och cyklister, skymmer verksamheterna och är besvärliga ur driftsynpunkt.

- Få värnar cykelbana.

Många uttrycker att cykelbanan är undermålig, men få värnar specifikt om den.

3. Slutsatser och medskick till planeringsprocessen

3.1 Träd och grönska i centrum

- Bibehåll den lummiga karaktären i centrum; gatuträd och växtlighet som bäddar in bebyggelsen
- Värna de uppvuxna träden som ger lövskugga och bidrar till ett behagligt lokalklimat. Komplettera med nya träd där det behövs.
- Se över häckarna längs Vendevägen. Eventuellt kan de tas bort.

3.2 Mötesplatser

- Skapa mötesplatser för unga; lokaler/fik/restauranger i lägre prisklasser och sittmöbler utomhus, gärna i anslutning till aktivitet i parken och vid kajen.
- Skapa mötesplatser för äldre; lokaler riktade för äldre och gott om sittplatser utomhus i centrum och i Samsöparken.
- Utveckla biblioteket som mötesplats. Kanske behövs en utomhusscen för bibliotekets verksamhet?

3.3 Ny bebyggelse – bostäder och verksamheter

- Anpassa ny bebyggelse till platsen – med en skala, volymhantering och karaktär som harmonierar med trädgårdsstaden. Håll en hög arkitektonisk nivå på det som byggs.
- Bevara öppenhet och vyer mot vattnet.
- Bygg bostäder som kompletterar dagens bostadsutbud, tex bekväma, mindre lägenheter för äldre och unga, gärna hyresrätter.
- Studera storlek och art på nya verksamhetslokaler, så att de kan bidra till att komplettera/bredda utbudet i centrum. Verksamheter som önskas är tex cykelverkstad, vinbutik/systembolag, gym, möteslokaler att hyra, små kontorslokaler/flexarbetsplatser och mötesplatser riktade mot unga och äldre.

3.4 Trafiksituationen på Vendevägen

- Se över Vendevägens utformning och disposition. Idag upplevs gatan besvärlig för alla trafikslag.
- Förbättra framkomlighet för buss. Idag är det trångt vid möte.
- Utred cykelbanans läge – separat eller som del i körbana.
- Bredda och förbättra gångbanan som idag hindras av uteserveringar och cykelbana och är svår att sköta bakom häckar.
- Utred parkeringsmöjligheter och parkeringsbehov i centrum. Studera framtida behov och alternativa lösningar; antal platser, placering, tidsbegränsningar och avgiftsbeläggning.
- Se över möjligheten att ordna plats för båtpendel närmare Djursholms torg.

3.5 Samsöparken

- Utveckla Samsöparken för vistelse med sittmöbler och plats för aktiviteter.
- Bevara naturparkskaraktären och öppenheten mot vattnet.
- Åtgärda brister som sank mark och dålig lukt från pumphuset.
- Värna öppna ytor för fri lek/bollspel och pulkabacke.
- Utred möjligheten att stänga av Vendevägen genom Samsöparken.

4. Dialogmetoder som använts i processen

I följande avsnitt redogörs för de dialogmetoder som använts kring Djursholms torg.

4.1 Webbenkät

4.1.1 Syfte med webbenkäten

Syftet med enkäten var att brett samla in kunskap och synpunkter från de boende i Danderyd om vad de tycker om Djursholms torg och Samsöparken i dag, hur de använder platserna och vilken utveckling de önskar i framtiden. Syftet var också att hämta in synpunkter och inspel till den vidare planeringen av ny bebyggelse vid bussvändplatsen samt att informera medborgarna och skapa intresse för projektet. Med en webbenkät är det möjligt att nå en större befolkningsgrupp. Även medborgare som inte har möjlighet att medverka i de fysiska mötena och de som inte bor i kommundelen. Enkäten går snabbt att svara på och den kan besvaras vilken tid som helst på dygnet.

4.1.2 Spridning och deltagande

Webbenkäten publicerades på kommunens webbplats (danderyd.se) och information om enkäten spreds även via sociala medier såsom Facebook, på biblioteket med flyers och affischer, via anslagstavlor vid Djursholms torg och Stocksund, via annonser i lokaltidningar, samt genom direktutskick till olika föreningar. Under hela perioden genomförde kommunen aktiva informationsinsatser för att nå så många som möjligt, exempelvis genom annonser i sociala medier och webbnyheter på kommunens webbplats.

Webbenkäten besvarades av 555 personer vilket räknas som en god svarsfrekvens i jämförelse med liknande undersökningar. Flest svarande (ca 65%) fanns i åldersspannet 36–67 år och endast 4% var under 19 år. Könsfördelningen mellan de svarande var relativt jämn (54% kvinnor och 46% män). Ca 15% av de svarande bodde vid Djursholms torg, knappt hälften i andra delar av Djursholm och ca en tredjedel i andra kommundelar. Övriga 10% bodde utanför Danderyds kommun. 98,5% uppgav att de svarade i egenskap av privatperson.

4.1.3 Målgrupp och avgränsning

Målgrupp för webbenkäten var kommuninvånare generellt samt boende och verksamma i Djursholm. Enkätformen möjliggör att ett stort antal deltagare.

4.1.4 *Genomförande/upplägg*

Webbenkäten publicerades på kommunens webbplats och hölls öppen i 6 veckor, 15 april – 26 maj 2019.

Enkäten var uppdelad i fem delar som behandlade:

- Bakgrundsinformation om deltagarna
- Vanor & rörelse
- Upplevelser
- Förslag
- Bostäder & allmänna synpunkter

Frågorna var tänkta att fånga upp hur Djursholms centrum används och upplevs idag, både ur ett regionalt och lokalt perspektiv samt fånga upp idéer och önskemål om den fortsatta utvecklingen. I enkäten ingick en karta där det var möjligt att markera favoritplatser, otrivsamma platser och platser med bristfällig skötsel i området samt lämna kommentarer till de markerade platserna. Enkäten avslutades med två öppna frågor där deltagare ombads lämna fritextsvar, här kom det in en stor mängd synpunkter. I rapporten för webbenkäten (se bilaga) lyftes svaren för åldersspannen 0-19 och 20-35 ut och redovisades separat.

4.2 **Områdesvandring**

4.2.1 *Syfte med vandrigen*

Områdesvandring är en variant av gåtur; en promenad som görs tillsammans i grupp och där reflektioner fångas upp och sammanställs. Syftet är att samla in detaljerad kunskap, i detta fall om Djursholms centrum — kvaliteter och brister, behov och önskemål. Genom att besöka olika platser och vandra mellan dem är det möjligt att få fördjupad kunskap om hur platserna används och upplevs och en gemensam bild av förändringsbehovet. På vandringarna kan exempelvis otrygga platser och bristande tillgänglighet för personer med funktionsvariationer lätt identifieras såväl som värdefulla och uppskattade platser och dess kvaliteter.

Reflektioner och tankar som kommer fram på plats kan eventuellt skilja sig, vara mer nyanserade och mer detaljerade, än svar som formuleras på distans. Att ses i grupp och samtala möjliggör också att deltagare få en bredare förståelse för andras perspektiv och behov och det blir möjligt att tillsammans reflektera kring för- och nackdelar och olika sätt att prioritera.

4.2.2 *Spridning och deltagande*

Information om områdesvandringen publicerades på kommunens webbplats, den spreds även via sociala medier såsom Facebook, på biblioteket med flyers och affischer, via anslagstavlor vid Djursholms torg och Stocksund, via annons i lokaltidningar, samt genom direktutskick till olika föreningar. För att bedöma bemanning och fika krävdes föransökan. Ca 20 personer deltog i varje vandring, totalt ca 40 medborgare. Majoriteten av deltagarna var i övre medelåldern.

4.2.3 Målgrupp och avgränsning

Vandringarna var öppna för alla. För att samla in den detaljerade kunskapen som är syftet med vandringarna är det särskilt angeläget att nå boende och verksamma i Djursholm, sakägare och föreningar såsom hembygdsförening och villaägarförening. Vandringarna var även öppna för politiker.

4.2.4 Genomförande

Två områdesvandringar genomfördes, en på dagen och en på kvällen för att så många som möjligt skulle kunna delta. Samling skedde vid biblioteket i Djursholm där träffen inledes med information om projektet och vandringens program. Tjänstemän deltog i vandringen och hade en lyssnande roll, men kunde även besvara frågor om projektet och det kommunala arbetssättet. Deltagarna delades sedan in i två grupper om ca 10 personer med två vandringsledare, en som ledde vandringen och en som antecknade under promenaden. Innan vandringen började delades material ut; karta med planerade stopp samt frågeformulär, penna och skrivunderlägg.

Under vandringen besöktes fyra platser: Djursholms torg, Bussvändplatsen, Samsöparken och Vendevägen. De två grupperna började på olika platser och varje stopp tog ca 15 min. Stoppen inledes med en introduktion av platsen med historisk tillbakablick och presentation av de frågor som deltagarna förväntades reflektera kring. Sedan togs några minuter för individuell reflektion och stoppet avslutades med en gemensam diskussion där gruppledarna ställde stödjande frågor. Efter vandringen återsamlades alla vid biblioteket, frågeformulär samlades in och det bjöds på fika.

4.3 Seminarium med rundabordssamtal

4.3.1 Syfte med seminarium

Syftet med seminariet och rundabordssamtalen var dels till att informera om projektet och skapa intresse, dels till att samla in kunskap och fånga upp synpunkter, önskemål och idéer. Seminarium och samtal var ett sätt att förankra projektet och få deltagarna att lyssna på varandras perspektiv, men också att fördjupa förståelsen för frågor som blir viktiga att utveckla i gestaltningsförslaget och vilka prioriteringar som kommer att behöva göras under projektet.

4.3.2 Spridning och deltagande

Information om seminariet publicerades på kommunens webbplats, det spreds även via sociala medier såsom Facebook, på biblioteket med flyers och affischer, via anslagstavlor vid Djursholms torg och Stocksund och via annons i lokaltidningar. Direkt utskick gjordes också till olika föreningar. Ca 20 personer deltog i seminariet.

4.3.3 Målgrupp och avgränsning

Seminariet var öppet för alla; boende, företagare, besökare/brukare och intressegrupper. Även politiker var välkomna att delta på seminariet. Målet var att nå en bred sammansättning av deltagare med olika perspektiv och behov. Maxantalet bestämdes av lokalens möjligheter, ca 80 personer. För att bedöma bemanning och mängd fika krävdes föransökan.

4.3.4 *Genomförande*

Seminarier genomfördes på Djursholms slott på kvällstid i maj. Från kommunen deltog ett par tjänstemän. Politiker var också representerade. Kvällen inleddes med en presentation av bakgrunden till projektet, arbetet hittills och den kommande detaljplaneprocessen samt programmet och ramarna för kvällen. Efter det hölls en inspirationsföreläsning ”Med historien som inspirationskälla”. Föredraget behandlade ett antal teman som vävde samman den historiska berättelsen om Djursholm med omvärldsanalys och reflektioner kring dagens utmaningar samt med inspel från medborgardialog och analys.

Kvällen fortsatte med rundabordssamtal där deltagarna delades in i mindre samtalsgrupper om ca 4-6 personer. Som stöd för samtalet fanns ett formulär med frågeställningar att samtala kring. Samtalet inleddes med att deltagarna reflekterade några minuter individuellt. Grupperna ombads utse sekreterare och ordförande för att dokumentera samtalet och säkerställa att alla kom till tals. Under samtalet rörde sig representanter från projektet och politiker mellan borden.

Efter rundabordssamtalet, som pågick i ca en timme, presenterade varje grupp sina viktigaste slutsatser för varandra. Kvällen avslutades med en summering och information om den fortsatta processen.

4.4 **Samtal med förskolepersonal**

4.4.1 *Syfte med samtalet*

Samtalet med förskolepedagog syftade till att få kunskap om hur området används idag och hur det upplevs av förskolepersonalen ur ett verksamhets-/barnperspektiv i fråga om kvaliteter, brister och utvecklingsmöjligheter. Samtalet gav också möjlighet att informera om projektet och besvara eventuella frågor.

4.4.2 *Målgrupp och avgränsning*

Samtalet fördes med förskolepedagog som arbetar på förskola med närhet till Djursholm torg.

4.4.3 *Genomförande*

Ett telefonmöte genomfördes med förskolepedagog på förskola. Inför mötet mejlades frågeställningar och karta. Telefonsamtalet varade ca en timme och fördes kring de frågeställningar som mejlats ut.

4.5 **Fokusgrupp med ungdomar 13-19 år**

4.5.1 *Syfte med fokusgruppen*

Ungdomar är en grupp som sällan deltar i öppna dialogsamtal såsom ovan beskrivna områdesvandringar eller rundabordssamtal. Därför anordnades ett särskilt samtal med några frivilliga ungdomar. Syftet var att få kunskap om hur området används idag och hur det upplevs av ungdomar – kvaliteter, brister och utvecklingsmöjligheter. Ett annat syfte var att berätta om stadsplanering generellt och informera om projektet. Det gavs också utrymme för frågor.

Den yngre befolkningen är de som kommer att nyttja området i framtiden. Danderyds kommun har en åldrande befolkning. En viktig fråga för framtida planering är därför att tillgodose ungas möjligheter och vilja att bosätta sig i stadsdelen.

4.5.2 Spridning och deltagande

Inbjudan skedde genom fritidspedagog och personliga inbjudningar via deras egna sociala mediekkanaler, samt genom anslag på fritidsgården Pavven i Djursholm. 14 personer deltog som var 12–17 år gamla.

4.5.3 Målgrupp och avgränsning

Ungdomar från fritidsgård Pavven, Djursholm.

4.5.4 Genomförande

Samtalet genomfördes på fritidsgården Pavven. Det inleddes med en introduktion om stadsplanering och presentation av projektet. Vidare fortsatte ett samtal kring utvalda frågeställningar runt ett bord med ett ortofoto. Ungdomarna ombads markera favoritplatser, otrivsamma platser samt sin bostad. Sedan fördes ett samtal kring ett antal frågeställningar. Samtalsledare ledde samtalet, säkerställde att alla kom till tals och antecknade vad som sades. Mötet varade ca 1,5 timme. För att locka ungdomar att delta fick de en biobiljett.

4.6 Fokusgrupp med seniorer

4.6.1 Syfte med fokusgruppen

Gruppen seniorer kan delvis ha andra behov än yngre vuxna. Det kan handla om ökade krav på tillgänglighet, högre/andra anspråk på närmiljön till följd begränsad rörelsemöjlighet och andra val av färdmedel. Syftet med samtalet med seniorer var att få kunskap om hur området används idag och hur det upplevs av seniorer – kvaliteter, brister och utvecklingsmöjligheter. Även i detta forum var syftet också att informera om projektet och ge utrymme för frågor.

4.6.2 Spridning och deltagande

Inbjudan skedde genom PRO, SPF och seniorboendet brf Granvik. 6 personer deltog.

4.6.3 Målgrupp och avgränsning

En grupp med äldre närboende (65 år och äldre).

4.6.4 Genomförande

Samtalet ägde rum på biblioteket i Djursholm en förmiddag i maj. Deltagarna hade anmält sig i förväg och det pågick runt ett bord med ett ortofoto i ca 1,5 timme. Samtalet inleddes med en presentation av projektet och dialogen, sedan fördes ett samtal kring ett antal frågeställningar. Deltagarna ombads markera favoritplatser, otrivsamma platser samt sin bostad. Under samtalet fördes anteckningar och fördjupande frågor ställdes. Efter samtalet kunde de som ville ansluta till en

promenad genom området där det gavs utrymme för reflektion och diskussion kring de platser som passerades.

4.7 Fokusgrupp med företagare i centrum

4.7.1 Syfte med fokusgruppen

Företagare i centrum fyller en viktig funktion för att hålla centrumet levande och tillhandahålla lokal service och mötesplatser. Att ha ett särskilt samtal med företagare verksamma i Djursholms centrum ansågs därför vara av särskild vikt. Syftet var att få kunskap om hur området används idag och hur det upplevs av företagare i centrum – kvaliteter, brister och utvecklingsmöjligheter. Att informera om projektet och ge företagarna möjlighet att ställa frågor till kommunen var också ett viktigt syfte med samtalet.

4.7.2 Spridning och deltagande

Inbjudan skedde genom Djursholms företagarförening. 10 företagare deltog.

4.7.3 Målgrupp och avgränsning

Viktigt för samtalet var att en blandning av verksamheter fanns representerade – från matbutik till klädbutik, frisör, café, bibliotek och vårdcentral.

4.7.4 Genomförande

Samtalet genomfördes på en av restaurangerna i centrum en förmiddag i maj. Representanter från kommunen deltog. Diskussionen fördes kring ett antal frågeställningar.

4.8 Referensgrupp

Arbetet med referensgruppen planeras att genomföras under hösten 2019.

4.8.1 Syfte med referensgruppen

- Att ta fram ett bättre gestaltningsförslag genom att lokal kunskap, önskemål och idéer tas tillvara
- Att ta fram ett förslag som är förankrat bland brukarna genom att involvera olika befolkningsgrupper och skapa delaktighet i gestaltningsprocessen
- Möjliggöra en bred och representativ demokratisk process där olika grupper kommer till tals på lika villkor och som skapar förståelse för varandras olika perspektiv.

4.8.2 Målgrupp och avgränsning

Referensgruppen sätts samman av personer från olika ålders- och intressegrupper. Varje deltagare representerar sitt perspektiv, tex seniorer, ungdomar (13-19 år), företagare, villaägarföreningen m.m. Det är viktigt med en bred representation i referensgruppen. Inbjudan sker via föreningar som ombeds utse representanter.

Antalet deltagare begränsas för att gruppen ska bli hanterbar och att alla ska komma till tals. En separat referensgrupp med ungdomar sätts samman, ca 4 personer.

4.8.3 Genomförande

Referensgruppen planeras att samlas i workshops där deltagarna blir en del i den kreativa förslagsprocessen och bidrar konkret till projektets inriktning och gestaltningsförslag. Mellan mötena bearbetas idéer och förslag tillsammans med annat utredningsmaterial av projektgruppen och stäms av med kommunens politiker.

Det första mötet inleds med en presentation av projektet och dess ramar, referensgruppens roll och mandat samt resultat från områdesanalys och medborgardialog. Vidare planeras mötena behandla *inriktning, mål, innehåll, funktion och karaktär* för Djursholms torg och Samsöparken. Deltagarna kommer att arbeta i små grupper och ta fram förslag som i slutet av varje möte presenteras för hela gruppen. Träffen avrundas med summering och information om nästa steg.

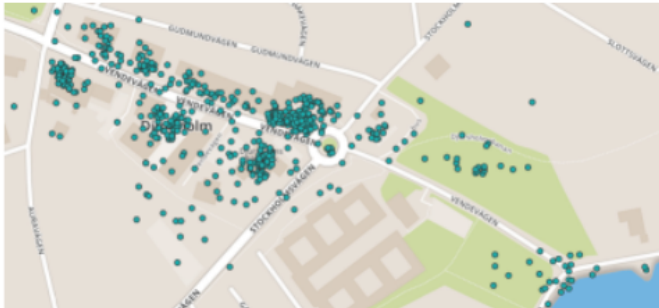
Det sista referensgruppsmötet har tema *Gestaltningssidéer för Djursholms torg och Samsöparken*. Förslagsskisser kommer presenteras och deltagare ska i mindre grupper reflektera kring förslaget - hur svarar det mot tidigare uppsatta mål för inriktning, funktion, karaktär och innehåll? Är det något som saknas i presenterat förslag? Gemensamma slutsatser och konkreta förslag ska arbetas fram och sedan presenteras för de andra grupperna.

5. Sammanställning av respektive dialog

5.1 Webbenkät

Djursholms torg medborgardialog

Webbenkät

Svarande har markerat sina favoritplatser vid Djursholms torg

Datum: 15 april - 26 maj 2019

Plats: Danderyd.se

Antal medverkande: 555 svarande

Metod: Webbenkät öppen för alla med ett 30-tal frågor om Djursholms torg och Samsöparken. Frågor om hur platserna används, upplevs och hur svaren ser på förändring av området och nybyggnation vid bussvändplatsen.

Syfte: Informera, skapa intresse och samlas in kunskap och synpunkter.

I samband med den planerade utvecklingen av Djursholms torg har ett antal olika dialogaktiviteter genomförts. Några har varit öppna för alla, andra har varit riktade för att få perspektiv från en viss befolkningsgrupp eller aktör. Detta är en sammanställning av vad som kom fram i en webbenkät på kommunens webbplats.

De flesta svaranden besöker centrum varje vecka

- Nästan 50% av de som har svarat på enkäten uppger att de besöker Djursholms torg några gånger i veckan och nästan 25% uppger att de är där varje dag. De flesta som har svarat på enkäten har därför troligen god kännedom om platsen.
- De flesta har svarat att när de besöker centrum stannar de mindre än en timme eller ett par timmar, vilket indikerar att de flesta besök är korta.

Handla livsmedel, äta och fika

- Ca 20% brukar handla livsmedel när de besöker centrum och nästan lika många äter eller fikar.
- Knappt 35% uppsöker service eller övrig handel.
- Ca 10% besöker centrum för att träffa vänner och bekanta.

De flesta går, cyklar eller åker bil till centrum idag

- Ca 45% uppger att de går eller cyklar till centrum, medan ca 40% svarar att de oftast använder bil.
- 7% tar sig till centrum med buss.

Bättre serviceutbud och finare utomhusmiljö

- På frågan "vad skulle få dig att besöka Djursholms torg oftare?" svarar 45% bättre serviceutbud och 40% finare utomhusmiljö.
- Drygt 40% svarar att de önskar att Djursholms torg ska utvecklas "som en plats för handel med bra utbud och service" i framtiden.
- Knappt 40% skulle vilja att Djursholms torg utvecklades "som en plats för möten och sociala aktiviteter".

Samsöparken i framtiden

- På frågan "Vad skulle få dig att besöka Samsöparken oftare?" svarade knappt 60% bättre service (t ex kiosk och toalett) i anslutning till parken eller mer och bättre parkinnehåll. Knappt 40% svarade en finare miljö.
- Drygt 60% skulle vilja att parken utvecklades som en park för rekreation, lugn och ro och för naturupplevelser. Knappt 40% som en park för möten, sociala aktiviteter och för lek & spel.
- Många svarande önskar att parken behåller sin nuvarande karaktär och att den präglas av grönska, natur och blommor. Flera personer önskar även fler sittplatser, mer parkkänsla och en mötesplats eller ett café.

Småskalig bebyggelse av hög kvalitet

- Det kom in många synpunkter kring den planerade bebyggelsen vid bussvändplatsen både positiva och negativa.
- Ett flertal tryckte på vikten av att bevara områdets befintliga karaktär som trädgårdsstad/ villastad med småskalig karaktär. Att ny bebyggelse bör vara låg, inte för tät och ha arkitektur av hög kvalitet. Gärna med mycket grönska.
- Stark efterfrågan på lägenheter för äldre uttrycktes, andra lyfte behovet av bostäder för unga. Vissa önskade lite större lyxigare lägenheter, andra små yteffektiva lägenheter till lägre kostnader.
- Vid ny bebyggelse önskade många mer handel och service såsom livsmedelsbutiker, postombud, bageri och systembolag, gärna med generösa öppettider och fler uteserveringar.
- "Se till så att det är öppna bottenvåningar med möjlighet till kommersiella lokaler, vill inte att det blir som flera andra hus med slutna bottenvåningar som inte möjliggör för ett levande torg".
- "Kan man kanske bygga ett kombinerat fik/studenthak där skolungdom även kan läsa läxor, typ flex-arbetsplatser".

Bevara möjligheten till parkeringsplatser

- "Om det är för få P-platser på gatan/torget lär en del ta bilen och handla på någon stormarknad istället, varvid butikerna vid Djursholms torg får svårare att klara sig".
- "Minimera bilismen. Är det något som förstör ett centrum så är det ju parkeringsplatserna. Tänk nytt".

5.2 Områdesvandringar

Djursholms torg medborgardialog

Områdesvandringar

Områdesvandring i Samsöparken

Bussvändplatsen

Datum: 16 maj 2019

Plats: Vandring runt Djursholms centrum

Tid: 13.00-15.00, 18.00-20.00

Antal medverkande: ca 40 personer totalt. Mestadels medelålders och äldre, inga ungdomar.

Metod: Vandring med stop på fyra platser. Gemensamt samtal kring frågeställningar.

Syfte: Få detaljerad kunskap om hur Djursholms centrum används och upplevs idag.

I samband med den planerade utvecklingen av Djursholms torg har ett antal olika dialogaktiviteter genomförts. Några har varit öppna för alla, andra har varit riktade för att få perspektiv från en viss befolkningsgrupp eller aktör. Detta är en sammanställning av vad som kom fram under två öppna områdesvandringar som hölls i centrum.

Samsöparken

En plats som passeras

- Marken är sank, vilket gör det svårt att sitta på gräset.
- Avloppslukt från pumphuset, hund- och fågelsbajs.

Vinterlek och bollsport

- Lagom brant pulkabacke som många yngre barn använder. Skridskoåkning sker ibland när vatten svämmat över parken.
- Här spelas volleyboll, cricket och fotboll.

Framtida grön oas för promenad och rekreation

- Parkbänkar och grillplatser efterfrågas, samt fågeldamm, blomprakt, fler träd och vackert gestaltad park.
- "Undvik korskiosk och jippon- snygga parkbänkar räcker!" Några tycker att parken är fin som den är och det finns en oro för ungdomshäng om parken förändras.

Önskas mötesplats med aktiviteter och sommarcafé

- Fler äldre är kvar över sommaren, vilket gör att aktiviteter riktade mot äldre skulle passa då.
- Några tror att parken har potential att utvecklas som mötesplats för flera generationer, exempelvis med lekplats för yngre barn och utegym för alla åldrar.
- "Ett strandcafé eller en glasskiosk vore trevligt".

Stäng av Vendevägen genom parken

- Flera upplever att parken har varit tryggare och trevligare utan genomfartstrafik. Den stora asfaltsytan skär av parken och bilar kör alltför fort. Andra tror istället att vägen skulle gå att integrera på ett bättre sätt i parken.
- "Fantastiskt med pendelbåt och anslutande buss". Det blir lättare att pendla till jobbet tror många.

Bussvändplatsen

Platsen upplevs temporär

- Många upplever bussvändplatsen som ful, bullrig och inte som något de skulle kalla för en plats.

Fler sorters bostäder efterfrågas

- "Det saknas bostäder i Djursholm, tex seniorbostäder och mindre dyra bostäder. Kan kommunen bestämma att det ska bli seniorbostäder? Bygga i egen regi? "
- Radhus tycker några vore bra, andra tror på studentbostäder.

Ny bebyggelse bör vara anpassad

- Många tycker att ny bebyggelse bör vara låg, lagom tät och harmoniera med omgivande bebyggelse, inte sticka ut.
- "Bygg inte bort ljuset och öppenheten mot vattnet som finns nu, kontinuitet mot vattnet är viktig".
- Utsikten upplevs av många som viktig här. Gärna ut- och inblickar mellan husen för att skapa öppenhet. Vissa tycker att det vore bättre att bygga ut på den andra sidan Vendevägen och bevara öppenheten mot parken.

Större utbud mer köpkraft - konkurrens?

- Några tror att boende för seniorer kan stärka handeln, biblioteket, vårdcentralen med mera.
- Vinbutik, glasscafé och livsmedelsbutik önskas.
- Vissa är tveksamma till att det finns underlag för fler butiker. Hård konkurrens mot nya Mörby centrum.
- Flera tycker att det är viktigt med liv mot torget.

Oro för att p-platser försvinner

- Om bensinmackstomten bebyggs blir det ännu sämre med parkering. Folk parkerar inte i garage.
- Nackdel för kommersen om p-platser försvinner, de behöver parkeringar.
- "Bygg ett parkeringsgarage i två våningar, strunta i bostäderna".

Områdesvandring, forts.

Områdesvandring längs Vendevägen och vid Djursholms torg

Djursholms torg

Vendevägen

Brett serviceutbud och socialt

- Trevlig samvaro, mysiga restauranger, urval av butiker och bra med breda trottoarer och uteserveringar. "Djursholms highstreet".
- Restaurangkulturen och småskaligheten uppskattas.
- Brett utbud av service, stort urval för ett litet samhälle

Träden uppskattas - häckarna är för stora

- Träden är vackra och ökar trivselen, men häckarna skapar dålig sikt och skär av gångbanan

Går på cykelbanan - cyklar i körbanan

- Många går i cykelbanan eftersom den är bred, solig, lättillgänglig och hålls fri från snö vintertid.
- Cyklisterna väljer ofta körbanan, cykelbanan används av gående och finns dessutom bara på ena sidan.
- Besvärligt för fotgängare; ojämn trottoar, ledstråk upphör plötsligt. Den dåliga sikten gör det farligt att promenera med barn.

Trångt för bussen - trångt för bilarna

- Dålig framkomlighet för bussar - trångt vid möte.
- Fördel med busshållplats i centrum för pensionärer.
- För få parkeringar och svåra att parkera i.
- Gatan upplevs trång för bilister och bussar, många bilister väljer en annan väg om möjligt.
- Det är en fördel att gatan är smal för att begränsa hastigheten.

Framtidens gata med mindre trafik

- Många förordar att göra Vendevägen enkelriktad, andra att göra den till en gågata eller att spärra av trafiken sommartid.
- "Absurt att ha en bilväg genom folklivet".

Mer grönska på Elsa Beskows torg

- Här hämtas paket och äts glass på bänkarna.
- Mer skugga, mer grönska och anledning att stanna efterfrågas. "Kanske något för små barn?".

Djursholms torg

Torget är Djursholms hjärta

- Torget är en viktig mötesplats. "Här stöter man alltid på någon man känner och byter några ord, vi ser varandras barn växa upp och känner igen varandra".
- Många uppfattar torget mer som en passage än ett torg idag. Det upplevs också trångt.
- "Det är socialt och roligt att olika åldersgrupper blandas, de yngre hänger vid korvkiosken".
- "Det är fantastiskt med lokala butiker". Butikerna ger aktivitet. Fullt med folk på restauranger och i centrum.

Lugnt, grönt och lummigt

- Lugnet och intimiteten uppskattas. Soligt och lummigt.
- "Körsbärsträden är vackra när de blommar, det är vackert med träd och grönska".

Saknar vatten i fontänen och skötseln brister

- Skulpturen uppskattas, men vatten i fontänen saknas.
- Skötseln har försämrats tycker flera. Det är mycket ogräs, skräp som blåser runt och ojämnheter i markbeläggningen.

Fler platser för barn och unga

- Idag saknas platser där ungdomar kan aktiviera sig. "Nu är de bara utanför korvkiosken, eller kör ikapp".
- Plats där små barn kan leka medan de vuxna sitter på uteserveringen efterfrågas.

Nya bostäder gör platsen mer levande

- Bostäder för seniorer och studenter behövs i området.
- Fler bostäder kan skapa större underlag för näringsidkare. "Levande bottenvåningar skapar trivsel".
- Oro för att nya verksamheter konkurrerar ut de befintliga.

Skapa ett riktigt torg

- "Skapa ett större torg med vy mot vattnet".
- Flera önskar att parkeringen på torget togs bort, men tillförs på annan plats. "Det är tråkigt att titta på en parkering".

5.3 Seminarium med rundabordsamtal

Djursholms torg medborgardialog

Dialogseminarium

Djursholms slott

Vendevegen 15
Utdrag ur föreläsning

Datum: 22 maj 2019

Plats: Djursholms slott

Tid: 18.00-21.00

Antal medverkande: Ca 20 personer

Metod: Inledning med inspirationsföreläsning. Gruppdiskussion kring frågeställningar. Gemensam redovisning.

Insamling av dialogformulär.

Syfte: Informera, skapa intresse och samla in kunskap och synpunkter.

I samband med den planerade utvecklingen av Djursholms torg har ett antal olika dialogaktiviteter genomförts. Några har varit öppna för alla, andra har varit riktade för att få perspektiv från en viss befolkningsgrupp eller aktör. Detta är en sammanställning av vad som kom fram i rundabordsamtal vid ett öppet dialogseminarium på Djursholms slott.

Brett utbud, socialt med en stark lokal förankring

- "Håll liv i existerande näringar". Många uppskattar det breda utbudet. Det enda som saknas är en elaffär, en vinbutik och ett gym.
- Det finns en härlig restaurangkultur med serveringar på trottoarerna. Gör gärna trottoaren i solen bredare.
- Några tycker att fler butiker och lokaler inte behövs.
- Hela centrum är en social mötesplats. "Man träffar alltid någon man känner och behöver inte känna sig ensam".
- "Bra som det är". "Lagom stort, trivsamt och levande".

Djursholms torg kan utvecklas som mötesplats

- Biblioteket framhålls som en viktig mötesplats. "Utveckla biblioteket med fler aktiviteter". "Viktigt att biblioteket inte läggs ner".
- Flera tror att centrum kan utvecklas med ett bredare utbud- något för hela familjen.
- Idag saknas möteslokal för seniorer och platser för ungdomar. Mötesrum/konferensrum som går att hyra skulle bidra positivt till näringen i centrum.
- Större utbud av caféer, glassbar och gym efterfrågas.

Behåll den gröna känslan i centrum

- "Träden är mycket fina". "Vi uppskattar den sköna brisen från vattnet."
- Trädallén framhålls som fin, men häckarna gör det instängt.

Trångt, bullrigt och alltför mycket trafik på Vendevegen

- Körningen upplevs aggressiv. Det är farligt för barn.
- "Bussarna tar stor plats, kan de bli mindre i storlek? Eller bara köra åt ett håll?"
- "Gör Vendevegen enkelriktad, använd Gudmundvägen".

Elsa Beskows torg upplevs trevligt men saknar grönska

- "Elsa Beskows torg är en mötesplats för unga och äldre"
- "Det är ett trevligt torg, men kan bli trevligare".
- Platsen upplevs hård idag och skulle behöva mjukas upp, gärna med mer växtlighet tycker flera.

Parkeringsplatser är viktiga för centrum

- Det finns för få parkeringsplatser, särskilt vid vissa tidpunkter på dagen. Det är viktigt att kunna parkera nära annars åker besökare till Mörby istället.
- "Vi önskar fler parkeringar, går det att göra dem mer effektiva? Eller bygga ett underjordiskt garage?"

Samsöparken kan bli en ännu bättre park

- Genom att stänga av trafiken genom parken skulle parken bli mycket bättre. Tysta rum är viktiga.
- Pumpstationen behöver rustas upp, det luktar otrevligt.
- Parken är viktig som hundrastplats och som öppet fält för spel.
- "I parken skulle det kunna finnas ett glasskafé".
- Flera framhåller att det saknas bänkar i parken.

Brist på bostäder för äldre

- Äldre som vill flytta från sina hus efterfrågar små bostäder, framförallt hyresrätter.
- "Ny bebyggelse bör vara låg och smälta in i villastaden". "Gärna flera huskroppar med luft mellan husen".
- En del tycker inte att det skall byggas något utan att parkeringen på Q8-macken behöver finnas kvar.
- "Sälj ej mark till exploatör, behåll kontrollen i kommunen".

Behov av upprustning

- "Djursholms torg behöver fräschas upp"
- "Torget behöver gestaltas om, men viktigt att bibehålla utsikten mot vattnet och den gröna känslan".
- Markbeläggningen är ojämn och belysningen bristfällig.

5.4 Samtal med förskolepersonal

Djursholms torg medborgardialog

Fokusgrupp förskola

Foto: Hildevägens förskola, en förskola i Djursholm.

I samband med den planerade utvecklingen av Djursholms torg har ett antal olika dialogaktiviteter genomförts. Några har varit öppna för alla, andra har varit riktade för att få perspektiv från en viss befolkningsgrupp eller aktör. För att få med barnperspektivet intervjuades en förskolepedagog och detta är en sammanställning av vad som framkom i samtalet.

Många kortare utflykter i närområdet

- Barnen gillar att känna igen sig med återkommande utflyktsmål.
- Förskolan går ofta till "Båtparken" vid äldreboendet på Danderydsvägen. Den ligger nära, är inhägnad och där får barnen möjlighet att möta andra barn.
- De går också ofta till stallet som ligger bredvid förskolan och Ösbyskogen som ligger i närheten. "Vi brukar inte gå iväg så jättelångt".
- Vid Ösbysjön matar de fåglar. Det är en frihet för barnen att gå på de små stigarna utan närvaro av trafik.

Skogen är en uppskattad lek miljö för barnen

- Förskolan har nära till skogen. Den inbjuder till fri lek.
- Oftast väljer de skogen istället för längre utflykter, då den är enkel att ta sig till och möjliggör för utflykter oftare.
- "Det är bra träning för barnen att vara i skogen, att kunna leka där och känna sig trygga".
- Till skogen går de i gruppstorlekar som är hanterliga.

Tar sig utanför förskolan nästan varje dag

- Ibland tittar de på tåget och bommarna som går upp och ner eller på gaffeltrucken nere vid brädgården. Båda fascinerar barnen.
- Ibland åker de på en tågresan med Roslagsbanan. Det tycker barnen är spännande. Det är mer resan som är målet än slutdestinationen.
- Ibland går de till biblioteket. Det är en ganska lång promenad, ca 45 min i barnens takt. Biblioteket anordnar ibland teater. "Det är bra att det finns i närmiljön".

Datum: 24 juni 2019

Plats: Telefonsamtal

Tid: 10.00-11.00

Antal medverkande: 1 förskolepedagog

Metod: Diskussion kring frågeställningar.

Syfte: Fånga upp hur området används och upplevs av förskolepersonal ur ett verksamhets- och barnperspektiv med kvaliteter, brister och utvecklingsmöjligheter.

Målen inte viktigast utan promenaden och samtalen

- Promenaden är viktig, att det sker i barnens takt och efter deras intresse. Med yngre barn tar de med vagnar och några får gå bredvid.
- Trafiken är inte så farlig i området, den är inte ett problem. Det är tiden det tar att gå som sätter begränsningen. På Danderydsvägen är det mycket trafik och där går de sällan.

Mer aktiviteter skulle göra Samsöparken attraktivare

- Just den här förskolan använder inte centrum i någon större utsträckning, men går däremot till biblioteket. I samband med biblioteksbesöken skulle de kunna tänka sig att även gå till Samsöparken om den erbjöd mer aktiviteter.
- "Tänk att kunna flytta ut teatern från biblioteket och ha den i Samsöparken. Det skulle vara jättebra".
- De tycker att det skulle kännas otryggt att röra sig längs kajkanten med barnen med risk att någon ramlar i vattnet. Sådana längre utflykter är personalkrävande.
- En ny båtpendel skulle kunna vara intressant. "Att kunna utnyttja vattnet och komma ut".

Barn tycker om att flytta saker och skapa själva

- Barnen gillar när det skapas rum, t. ex. hållrum skapade med växter.
- Balansgång och banor är roliga för barn, gärna vindlande mellan buskage.
- Barnen gillar att utforska balansen, utmana sig och prova att ta sig fram.
- De älskar vatten, extra mycket om det rinner till olika nivåer, porlar och låter och att kunna köra en barkbit i vattnet. "Sand och vatten är det bästa".
- Det är roligt med träd och buskar som barnen kan plocka saker ifrån t. ex. ekollon, kastanjer och kottar. Att kunna äta, samla, sortera upp och leka med.
- Spänger av breda trästockar som på Ekebyskolan är roligt att gå på för barnen och de är fina.
- På förskolan gillar de naturmaterial.

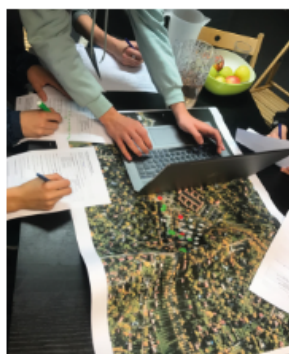
5.5 Fokusgrupper

Djursholms torg medborgardialog

Fokusgrupp ungdomar

Ungdomsgården Pavven i Djursholm

Samtal med ungdomarna

Datum: 15 maj 2019

Plats: Pavven, ungdomsgården i Djursholm

Tid: 15.00-16.30

Antal medverkande: ca 15 unga, 12-17 år

Metod: Diskussion kring frågeställningar.

Syfte: Fånga upp barns och ungas syn på kvaliteter, brister och utvecklingsmöjligheter i Djursholms centrum.

I samband med den planerade utvecklingen av Djursholms torg har ett antal olika dialogaktiviteter genomförts. Några har varit öppna för alla, andra har varit riktade för att få perspektiv från en viss befolkningsgrupp eller aktör. Detta är en sammanställning av vad som kom fram i ett samtal med en grupp ungdomar.

Torget – en viktig plats för barn och unga

- Ungdomarna kallar hela Djursholms centrum för "torget" kort och gott.
- Flera går till torget ofta, nästan varje rast. Och ibland direkt efter skolan på vägen hem. Gymnasieungdomarna går ofta dit på lunchrasten.
- På torget köper de snacks/godis/glass i matbutiken/kiosken, eller hamburgare vid grillen. De äldre ungdomarna går på café och fikar.
- Barn i 10-12-årsåldern "hänger" på torget, tex utanför kiosken när de handlat, medan tonåringarna går till torget för ett ärende, inte bara för att hänga.
- De flesta promenerar eller cyklar från skolan och hemifrån.
- Många besöker torget med familjen: handlar i matbutiken, hämtar ut paket i kiosken, äter på restaurangerna och går på vår- och julmarknad – "då är alla där".

Centralt men dött

- Ungdomarna beskriver Djursholms torg som "centralt, dött – men med mycket människor". Det är mest äldre som rör sig på torget dagtid.
- Favoritplatser är främst kopplade till service: matbutik, fik och grill.
- Tristast är Elsa Beskovs torg. "Det är inte så snyggt eller kreativt".

Fler fik, mer blommor och sittplatser

- Ungdomarna önskar en bra glasskiosk, fler lunchställen i lägre prisklass, kanske en foodtruck. De ser fram emot juicecafé som snart ska öppna.
- Önskar ett mer levande torg med blommor och marknad.
- Det ska vara "mysigt och hemtrevligt", gärna gammeldags karaktär. "Man vill kunna sitta och umgås".

Samsöparken bortglömd, men bryggan används

- De upplever inte Samsöparken som en park. Den används inte utan passeras bara förbi idag.
- Bryggan nämns bland favoritplatserna. Det är trevligt att hänga vid vattnet.

Samsöparken kan bli ett ställe att hänga på

- De tror att Samsöparken skulle kunna utvecklas till en fin grön park med gungor för de små, gärna möbler/solstolar som det går att sitta i, kanske med ett bord emellan.
- Gärna servering/kiosk i parken. Utegym, utebio och servering nämns också.
- Det är trevligt att hänga "där man ser folk". Inte för dolt, men heller inte helt exponerat.

Satsa på arkitektur som passar in

- Ungdomarna vill flytta till stan först, eller kanske bo utomlands några år. Sen flyttar de gärna tillbaka till Djursholm, om de har råd.
- För ny bebyggelse vid torget är det viktigt att den passar in i miljön. "Anlita en riktigt bra arkitekt". Gärna Djursholmsstil – välbyggda äldre hus med "gammelbrittisk arkitektur".

Båtpendel – ja tack

- Den planerade båtpendeln är jätteintressant – för att åka till stan och hem.
- Idag är bussen ett viktigt transportmedel bland de unga.

Fokusgrupp seniorer

Promenad på Vendevägen

Biblioteket i Djursholm

Datum: 15 maj 2019

Plats: Biblioteket i Djursholm

Tid: 9.00-11.00

Antal medverkande: 6 seniorer som representerade olika föreningar.

Metod: Diskussion kring frågeställningar.

Syfte: Fånga upp seniorernas syn på kvaliteter, brister och utvecklingsmöjligheter i Djursholms centrum.

I samband med den planerade utvecklingen av Djursholms torg har ett antal olika dialogaktiviteter genomförts. Några har varit öppna för alla, andra har varit riktade för att få perspektiv från en viss befolkningsgrupp eller aktör. Detta är en sammanställning av vad som kom fram i ett samtal med en grupp seniorer.

Här finns allt som behövs

- De äldre använder Djursholms centrum mycket, framförallt för ärenden dagtid. De handlar mat, hämtar paket, besöker apotek, frisör, klädbutik, vårdcentral, sjukgymnast, tandläkare, bokhandel, bibliotek, bank och bankomat.
- Biblioteket är en viktig plats, det är vackert med trevliga aktiviteter. Restaurangerna uppskattas, vårdshuset Gandvik saknas.
- Även äldre från andra kommuner uppskattar utbudet, bl.a. klädbutik, restauranger och miljön. "Det är lätt att göra sina ärenden här". "Ett centrum med det där lilla extra".

Trångt, krångligt och många kör alltför fort

- Det är trångt längs Vendevägen och otydligt hur fotgängare ska gå. Cykelbanan går konstigt, träd och planteringar i vägen, snö på gångbanan, busshållplatsen tar plats på körbanan, snödrivor på gångbanan.
- Problem för rörelsehindrade med höga kanter.
- "Gamla torget" uppfattas inte som torg. Det har kvaliteter som sol och staty, men är trångt, mest passage.
- Det är för hög hastighet på trafiken genom centrum. "Om man inte ser sig för finns risk att bli påkörd".

Brist på hyresrätter för äldre

- Parkeringen vid bussvändplatsen är "gräsligt ful".
- "Om bussvändplatsen ska bebyggas bör det vara för äldre, gärna hyresrätter".
- Många äldre vill bo nära centrum där all service finns, inte minst de som slutat köra bil. För människor med demenssjukdom är centrum viktigt.
- Tveksamt om centrum vinner på att ett hus tillkommer. Nu finns öppenhet och sikt. Risken är att det blir högt. Negativt att parkeringar försvinner.

Blandande färdmedel till centrum

- Bil viktigt för att hämta paket, handla tungt och många har svårt att gå. "Man tar bilen av gammal vana".
- Många äldre har snabba ärenden och behöver korttidsparkering. EU-moppar konkurrerar om platser.
- Boende i närområdet passar ofta på att göra sina ärenden i samband med en promenad.
- "Bussen går från port till port". För äldre i andra kommuner är bussarna viktiga, trots vissa brister i turtäthet och täckning.
- Positivt med en båtpendel. Viktigt att den kopplar till bussen och angör nära.

En viktig mötesplats för äldre

- Djursholms centrum är en levande plats där många rör sig. "Alltid träffar man någon man känner". De stöter ihop på gatan och byter några ord. På eftermiddagen syns mer barn och unga.
- Äldre sitter ofta på bänkarna. Sittplatser viktigt för att se och bli sedd. "Folk ska kunna se hur en gammal djursholmare ser ut."

Mer aktiviteter och sittplatser önskas i centrum

- Önskar att centrum utvecklas med mer aktiviteter både dag- och kvällstid. Idag saknas tex gym och bowlingbana och det är brist på samlingslokaler för seniorer.
- Elsa Beskows torg borde göras trivsammare och mer inbjudande med sittplatser.

Samsöparken – en plats med potential

- De äldre använder inte parken, men promenerar förbi. Den är sank, ojämn, och problem med kanadagäss.
- Parken skulle kunna bli en bra mötesplats, tex med en utomhusscen för sommarkonserter, utegym för olika generationer, enklare servering och sittplatser.
- Viktigt att bevara öppenhet och sikt mot vattnet.
- Problem med cyklisterna och mopeder som kör snabbt genom parken. Önskar bredare trottoar + cykelbana.
- Vendevägen skulle kunna stängas av för bilar genom parken. "Det har fungerat bra under byggtiden".

Fokusgrupp företagare

Uteservering och lokala butiker vid Djursholms torg

Datum: 23 maj 2019

Plats: Restaurang i centrum

Tid: 9.00-11.00

Antal medverkande: ca 10 företagare i Djursholms centrum, bland annat representanter från Djursholms torg företagsförening.

Metod: Diskussion kring frågeställningar.

Syfte: Fånga företagarnas syn på kvaliteter, brister och utvecklingsmöjligheter i Djursholms centrum.

I samband med den planerade utvecklingen av Djursholms torg har ett antal olika dialogaktiviteter genomförts. Några har varit öppna för alla, andra har varit riktade för att få perspektiv från en viss befolkningsgrupp eller aktör. Detta är en sammanställning av vad som kom fram i ett samtal med några företagare i centrum.

Torget med stort T

- De flesta besökarna till centrum säger "Torget" och menar hela Djursholms centrum. Företagarna framhåller att Torget är ett trevligt och passande namn.

Grönt, trivsamt, personligt, stort utbud

- Bra utbud för att vara ett litet torg med både butiker och restauranger, men det går att göra mer ändå.
- Torget är grönt, trivsamt och personligt. Hög social kontroll. Många känner varandra och känner trygghet och tillit.
- Hit kommer folk från hela storstockholm för att besöka butiker och restauranger.

Häckar som skymmer

- Häckarna döljer verksamheterna, skuggar gatan och gör att gående får sicksacka. Det är svårt för rullatorer och permobil att komma fram.
- Problem med snöskottning och sopning mellan restauranger och häckar. För trångt för driftfordon.
- Grönska, träd och planteringar uppskattas för karaktären. "Alla vill ju ha grönska och blommor", men problem att trädens bär missfärgar mark och golv.

Med båtpendel kan torget bli ett utflyktsmål

- Mycket positivt med båt närmare centrum, då blir torget mer lättillgängligt för turister. Restaurangerna kan bli lite som skärgårdskrogar som lockar besökare från Nacka och Lidingö.
- Sommargäster som gör dagsutflykter skulle liva upp på sommaren då många boende reser bort.

Önskas systembolag och cykelverkstad

- Företagarna är tveksamma till om det finns underlag för fler butikslokaler i ny byggnad vid torget. Många butiker går knappt runt idag. Samtidigt positivt för centrum/flödet med verksamheter som lockar i den änden.
- Vinbutik/systembolag efterfrågas och skulle dra fler till torget. Det skulle vara bra för alla näringsverksamheter.
- Cykelverkstad behövs och kanske ett till café.

Besökare som skiftar över dygnet och veckan

- Generellt är det hög medelålder på besökare i centrum, men också mycket ungdomar på eftermiddagarna. Lördagar är viktiga för verksamheterna i centrum, då är det mycket barnfamiljer.

Trafiksituationen är ett problem

- Det är trångt på Vendevägen med bil- och busstrafiken. Bussarna är viktiga för verksamheterna, men trafiksituationen är otrygg, tex för barn och problem med buller.
- Flera företagare förordar enkelriktad gata och snedställd parkering. "Kan bussarna gå på Gudmundvägen?".
- De önskar snyggare cykelparkering och fungerande cykelpumpar. På helgerna cyklar många till torget.
- "Flytta cykelbanan till andra sidan och bredda trottoaren på solsidan för bättre plats för gående och uteserveringar".
- Allmänna toaletter saknas, finns bara på biblioteket idag.

Önskar fler parkeringsplatser

- Företagarna upplever att det behövs fler parkeringar, både korttidsparkering, 3-timmarsparkering för restaurangbesök och besöksparkering för lägenheterna.
- Kunder vill helst parkera nära, tror inte att de är beredda att gå långt. Behov av korttidsparkering vid matbutiken.
- Långväga besökare kommer ofta med bil. "Bättre med parkering en bit bort än inget alls."
- Vid marknad och evenemang stängs Vendevägen av för biltrafik. "Många lämnar bilen hemma och kommer med cykel." Ibland anordnas tillfälliga parkeringar på ången.
- "Börja ta betalt för parkeringen då förstår folk att det kostar."